Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Aan: Colleges van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraden van onze deelnemende gemeenten

Datum 2 maart 2021
Kenmerk 210204-0137
Contactpersoon Eric van Neerrijnen
E-mailadres eric.van.neerrijnen@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: conceptbegroting VGGM 2022 en bestemming resultaat jaarrekening 2020

Geachte leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting aan voor het begrotingsjaar 2022. Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over deze ontwerpbegroting naar voren brengen bij het dagelijks bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur op 23 juni a.s. ter vaststelling wordt aangeboden. Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze vóór 3 mei 2021 toe te sturen.

In deze brief maken wij van de gelegenheid gebruik een korte toelichting op de ontwerpbegroting te geven. Op onze website (www.vggm.nl/vggm/folders_en_publicaties/raadsinformatieronde) vindt u de achterliggende documentatie. Op deze pagina vindt u ook het Jaaroverzicht 2020.

Aankondiging digitale informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert in 2021 een reeks van webinars voor raadsleden en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Voor de begroting 2022 is er voor gekozen om op 11 en 16 maart (19.00-20.30 uur) twee webinars te organiseren:

- Op 11 maart zal een toelichting gegeven worden op de verdeelsleutel brandweer en op de noodzakelijke aanpassing van de brandweerorganisatie die heeft geleid tot de vorming van een 24/7 beroeps brandweerpost in Ede-Stad per 1 januari 2021
- Op 16 maart zal een toelichting gegeven worden op enkele andere beleidsontwikkelingen, financieel-technische aspecten van de begroting, de (financiële) risico's en een toelichting op de gerealiseerde resultaten over 2020.

De uitnodiging voor beide webinars wordt separaat verstuurd.

Toelichting wijzigingen gemeentelijke bijdragen Veiligheid / brandweer 2022
In de begroting wordt ingegaan op een aantal wijzigingen. In de bijlage bij deze brief wordt overzicht gegeven van de financiële consequenties van de wijzigingen voor de gemeentelijke bedrage Veiligheid aan VGGM in 2022.

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

Twee wijzigingen vragen bijzondere aandacht:

1. **Noodzakelijke aanpassing brandweerorganisatie (vorming 24/7 beroepspost Ede)**

In de vergadering van 2 december 2020 heeft het Algemeen Bestuur een besluit genomen over een noodzakelijke wijziging in de brandweerorganisatie die per 1 januari 2021 is ingegaan. Binnen de brandweerorganisatie van Gelderland-Midden kenden wij tot 2021 een model met een consignatieregeling voor vrijwilligers. Als gevolg van recente jurisprudentie (arrest Matzak) werd in dit model de arbeidstijdenwet veelvuldig overschreden. Vooral op de brandweerpost Ede Stad was de situatie nijpend en was een andere organisatiemodel op korte termijn noodzakelijk. Hiervoor zijn verschillende alternatieve modellen onderzocht. Op basis van dit onderzoek is besloten om deze post om te bouwen naar een 24/7 beroepsorganisatie per 1 januari 2021.

Ten aanzien van de financiering van de extra kosten (1,5 mln) die gepaard gaan met dit besluit, is door het Algemeen Bestuur een voorgenomen besluit genomen om de extra kosten voor het begrotingsjaar 2021 ten dele (1,2 mln) te dekken uit het te verwachten resultaat over het jaar 2020. De overige extra kosten (0,3 mln) worden gedragen door de gemeente Ede. Besloten is de extra kosten vanaf begrotingsjaar 2022 op basis van de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. Deze kosten zijn derhalve opgenomen in de conceptbegroting 2022. Een nadere toelichting op het besluit voor de aanpassing van de brandweerorganisatie is opgenomen in paragraaf 2b.1 van de begroting.

2. **Verdeelsleutel brandweer**

Het Algemeen Bestuur heeft op 18 december 2019 besloten de verdeelsleutel brandweer te evalueren, waarbij de afspraak is gemaakt dat het effect hiervan in het begrotingsjaar 2022 gestalte zou krijgen. Het onderzoek hiernaar heeft grotendeels plaatsgevonden in 2020. Geconstateerd is dat de huidige verdeelsleutel niet toekomstbestendig is, daar de regio en wet- en regelgeving zich ontwikkelen en de brandweerzorg zich hier continue op aanpast. Bovendien doet de huidige verdeelsleutel geen recht aan het gegeven dat in principe de brandweerzorg voor alle inwoners, bedrijven etc. in de regio gelijkwaardig is. Bij die gelijkwaardigheid past niet dat er grote verschillen bestaan in de financiële bijdragen per inwoner door de verschillende gemeenten. Bij de regionalisering van de brandweer in 2014 is er voor gekozen de verschillen (nagenoeg) in stand te houden. Door diverse organisatorische en maatschappelijke veranderingen zijn deze verschillen alleen maar groter geworden en dat zal zonder aanpassing van de verdeelsleutel ook in de toekomst zo zijn.
Nu we vele jaren verder zijn en de regionale brandweerorganisatie ook als echte regionale organisatie functioneert met gelijkwaardige brandweerzorg voor een ieder is het niet langer houdbaar dat er zo grote verschillen in de financiële bijdragen blijven bestaan en is een toekomstbestendige verdeelsleutel nodig. Hiertoe is een aantal alternatieven onderzocht.

Op 20 januari 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten om het verdeelmodel “Gemeentefonds, OOV-subcluster brandweer” te hanteren als nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de brandweerzorg per 2022. Dit is het model dat inmiddels door circa 2/3 van alle veiligheidsregio’s wordt gehanteerd als verdeelmodel. Het model wordt uitsluitend gebruikt om te bepalen hoe de kosten voor de brandweerzorg in onze regio worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en niet om te bepalen wat de totale omvang van de brandweerkosten zijn. De ophanden zijnde herverdeling van het gemeentefonds heeft dus geen effect op de omvang van de totale brandweerkosten.

Bij invoering van een andere verdeelsleutel verschilt de huidige en toekomstige bijdrage van een gemeente aan de brandweerzorg soms fors. Dat is in een tijdperk waarin de meeste gemeenten toch al financiële zorgen hebben een complicerende factor. Door een groot aantal burgemeesters is daarom de wens uitgesproken om een overgangsregeling af te spreken.
Er zijn 3 groepen gemeenten te onderscheiden:
1) gemeenten waarvoor de kosten nagenoeg gelijk blijven
2) gemeenten die meer gaan betalen
3) gemeenten die minder gaan betalen

BIJLAGE: Financieel overzicht gemeentelijke bijdrage Veiligheid

Het budgettair kader Veiligheid wordt per 2022 verdeeld op basis van de verhoudingen binnen het gemeentefonds cluster OOV sub brandweer, met uitzondering van de niet geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten. De niet-geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten hebben betrekking op huisvesting, uitvoering van de FLO-regeling voor de gemeenten Arnhem en Ede en het beheer van het AED-netwerk voor de gemeente Barneveld. Hiermee wordt het totale kader verdeeld in een niet-geregionaliseerd en geregionaliseerd deel. Dat geeft de volgende verdeling van het kader per gemeente ultimo 2022:

In € x 1.000	GF OOV sub brw 2020	In %	**Kader niet geregionaliseerd 2022**	**Kader Geregionaliseerd 2022**	**Kader totaal 2022**
Arnhem	11.912	25,70%	**2.464**	**10.210**	**12.674**
Barneveld	4.246	9,20%	**153**	**3.644**	**3.797**
Doesburg	650	1,40%	**5**	**564**	**569**
Duiven	1.531	3,30%	**5**	**1.300**	**1.305**
Ede	7.908	17,10%	**791**	**6.764**	**7.555**
Lingewaard	2.547	5,50%	**197**	**2.177**	**2.374**
Nijkerk	2.581	5,60%	**52**	**2.237**	**2.289**
Overbetuwe	2.909	6,30%	**109**	**2.488**	**2.597**
Renkum	1.961	4,20%	**117**	**1.685**	**1.802**
Rheden	2.863	6,20%	**77**	**2.463**	**2.540**
Rozendaal	191	0,40%	**0**	**161**	**161**
Scherpenzeel	565	1,20%	**12**	**485**	**497**
Wageningen	2.684	5,80%	**33**	**2.285**	**2.318**
Westervoort	799	1,70%	**0**	**692**	**692**
Zevenaar	2.954	6,40%	**103**	**2.531**	**2.634**
Totaal	**46.301**	**0**	**4.118**	**39.686**	**43.804**

De mutatie van de begroting 2021 naar de bijdrage 2022 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Begroting 2021	Loon- prijs compensatie	24/7 bezetting Ede Stad	Impuls Ext. Veiligheid	Specifiek	Mutatie verdeelsleutel	**Kader 2022**	Overgangs- bepaling	**Bijdrage 2022**
Arnhem	12.083	202	387	14		-12	**12.674**	-	**12.674**
Barneveld	3.748	60	138	5		-154	**3.797**	-	**3.797**
Doesburg	737	9	21	1		-199	**569**	163	**732**
Duiven	858	20	49	2		376	**1.305**	-335	**970**
Ede	6.727	118	256	9		445	**7.555**	-156	**7.399**
Lingewaard	2.046	37	82	3		206	**2.374**	-115	**2.259**
Nijkerk	2.908	37	84	3		-743	**2.289**	605	**2.894**
Overbetuwe	2.285	41	94	3		174	**2.597**	-69	**2.528**
Renkum	1.848	29	64	2		-141	**1.802**	56	**1.858**
Rheden	2.801	42	93	3	-76	-323	**2.540**	193	**2.733**
Rozendaal	82	2	6	0		71	**161**	-66	**95**
Scherpenzeel	501	7	18	1		-30	**497**	6	**503**
Wageningen	1.671	36	86	3		522	**2.318**	-440	**1.878**
Westervoort	866	11	26	1		-212	**692**	169	**861**
Zevenaar	2.474	41	96	3		20	**2.634**	-	**2.634**
Totaal	**41.635**	**692**	**1.500**	**53**	**-76**	**0**	**43.804**	**11**	**43.815**

De loonprijscompensatie en de impulsgelden omgevingsveiligheid zijn toegelicht in paragraaf 3.1 respectievelijk 2b.2 van de begroting 2022. De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Dieren aan de gemeente Rheden. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

Gerealiseerd wordt dat gemeenten die meer gaan betalen die stap moeilijk in een keer kunnen maken. Tegelijkertijd is het niet uitlegbaar dat gemeenten die jarenlang meer hebben betaald daar nog lang mee zouden moeten doorgaan. Daarom is een overgangsregeling uitgewerkt waarin 12 van de 15 gemeenten in drie jaar toegroeien naar de nieuwe bijdrage door aftopping van de overgang op 5, 25 en 30% van de oorspronkelijke gemeentelijk bijdrage. Het Algemeen Bestuur vindt het uitlegbaar dat 3 gemeenten in vier in plaats van drie jaar naar het nieuwe bedrag toegroeien.

Het Algemeen Bestuur heeft bij de herziening van de verdeelsleutel brandweer het uitgangspunt bekrachtigd om op langere termijn ook de huisvestingskosten deel uit te laten maken van de regionale kosten voor brandweerzorg en deze volgens de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. De wens is om scheefheid in de gemeentelijke bijdragen aan huisvestingskosten te egaliseren.
Deze vervolgstap is complex en vraagt nader onderzoek. Het uitgangspunt is dat de eerste consequenties vanaf begrotingsjaar 2024 worden verwerkt. Een nadere toelichting op de verdeelsleutel is opgenomen in paragraaf 3.2 van de begroting.

Toelichting wijziging tijdspad en afbakening benchmarkonderzoek
In de begroting 2021 was een benchmark onderzoek aangekondigd met als doel te komen tot een beschrijving van de huidige activiteiten, de kwaliteit van deze activiteiten, de verwijzing met het (wettelijk) kader, de wijze waarop deze zijn georganiseerd, een benchmark van deze activiteit met een aantal andere regio's en een risico-evaluatie met analyse van het weerstandvermogen. Op basis van dit onderzoek ontstaat voor de gemeenten een beter inzicht in de taken van VGGM, de wijze waarop deze taken worden uitgevoerd en de samenhangende kwaliteit en ook de wijze waarop andere GR-en dit hebben vormgegeven. Op basis van de resultaten uit het benchmark-onderzoek kunnen de bestuurders aansluitend het gesprek voeren over de basistaken van VGGM, de bijbehorende structurele kosten, risico's en weerstandsvermogen.

In de zomer van 2020 heeft het bestuur van VGGM besloten om het benchmarkonderzoek op te schorten daar de bestrijding van het Covid-19 virus leidt tot een enorme inspanning van de gehele VGGM-organisatie en in het bijzonder voor de GGD. Het voorstel is om 2021 het benchmarkonderzoek uit te voeren en af te bakenen tot de programma's crisisbeheersing, brandweerzorg en overhead (bedrijfsvoering). Een nadere toelichting op dit onderzoek is opgenomen in paragraaf 3.3 van de begroting.

Consultatie resultaatbestemming 2020
Op 7 april 2021 stelt het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2020 vast. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze voorgenomen resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.6 van de onderliggende begroting 2022.
Het Algemeen Bestuur neemt op 23 juni a.s. een definitief besluit over de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020 waarbij de ontvangen zienswijzen bij de besluitvorming worden betrokken.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,

Anton Slofstra
Directie